

เลขรับ ๕ 238
วันที่ 27 พ.ค. ๒๕๕๘
เวลา 16.44 น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๗/๙๗๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาข้าง พ.ศ. . . . . พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ . .) พ.ศ. . . . . และข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาข้าง พ.ศ. . . . .

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๓๐๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
๒. หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๓๐๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๙.๗/๑๒๘๐ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘ และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาข้าง พ.ศ. . . . . พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ . .) พ.ศ. . . . . และข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาข้าง พ.ศ. . . . . ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอผลการดำเนินการตามข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาข้าง พ.ศ. . . . . พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ . .) พ.ศ. . . . . และข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาข้าง พ.ศ. . . . . และรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป ทั้งนี้ มอบให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาจัดทำฐานข้อมูลรหัสพันธุกรรมของช้างตามทะเบียนสัตว์พาหนะ เพื่อนำมาบันทึกในตัวรูปพรรณช้างแบบใหม่ และจัดทำเครื่องหมายโดยฝังไมโครชิพให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่งรายงานดังกล่าว จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไปแล้ว และได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปแล้ว

กลุ่มงานนิติติ

วันที่ ๑๕๘ (๗) / ๒๕๕๘

วันที่ ๒๗ / ๗.๑ / ๕๘

เวลา ๑๕.๓๘ น.

สำนักการประชุม

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (นิติธำ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (เรื่องเสนอ คสช./ส.มติทราบ(สตร.ลงนาม)/25พค58)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
วันที่ ๑๕๘ / ๕๘ วันที่ ๒๗ / ๗.๑ / ๕๘
เวลา ๑๕.๓๘ น. ส่ง น.ค.ค.
สำนักการประชุม

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๕๐๙.๓/๑๕๗๐

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำขาช่าง พ.ศ. ....
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และข้อสังเกต
ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำขาช่าง พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๘๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๓๗๘ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลการพิจารณาและการดำเนินการต่อข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการค้ำขาช่าง พ.ศ. .... พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๒. ผลการพิจารณาและการดำเนินการต่อข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการค้ำขาช่าง พ.ศ. ....

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอทราบผลการพิจารณากรณี รองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้ำขาช่าง พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่..) พ.ศ. ....ไปพิจารณา (ตามที่อ้างถึง ๑) และกรณี
มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมผลการ
ดำเนินการร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการค้ำขาช่าง พ.ศ. .... แล้วแจ้งผลการดำเนินการ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ
เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป (ตามที่อ้างถึง ๒) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอส่งรายงานผลการพิจารณากรณีดังกล่าว
ข้างต้นให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๔๖๒๑

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐริรา ชัชจิวรากุลโรจน์)

นิติกรชำนาญการ

ผลการพิจารณาและการดำเนินการต่อ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้าช้าง พ.ศ. ....

๑. ได้มีการแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติการค้าช้าง พ.ศ. .... ตามข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญฯ เรียบร้อยแล้ว โดยใช้ชื่อพระราชบัญญัติการค้าช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกฎหมายนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือเสนอความเห็นต่อ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ. การค้าช้าง พ.ศ. .... และ ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ความว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เห็นควรเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า พ.ศ. .... เพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เป็นกฎหมายบังคับใช้ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และเพื่อให้ (๑) ครอบคลุมถึงการคุ้มครองชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่มีถิ่นกำเนิดจากต่างประเทศให้ได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกันกับสัตว์ป่าที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศ (๒) เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (CITES) (๓) เพื่อให้ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันผลประโยชน์ในการเข้าถึงทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ (๔) เพื่อให้มีกฎหมายที่เหมาะสมต่อการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (๕) เพื่อเพิ่มบทกำหนดโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายให้สูงขึ้น

๓. กระทรวงมหาดไทยแจ้งเป็นหนังสือต่อกรณีข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ว่าได้จัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยสัตว์พาหนะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เมื่อระเบียบมีผลใช้บังคับเจ้าของช้างต้องนำตัวรูปพรรณที่มีอยู่เดิมมาเปลี่ยนเป็นตัวรูปพรรณช้างใหม่ภายในเก้าสิบวัน โดยตัวรูปพรรณมีรายละเอียดของรหัสพันธุกรรมช้าง (DNA) ของช้างแต่ละเชือก โดยกรมการปกครองได้ประสานข้อมูลรหัสพันธุกรรมจากสถาบันคชบาลแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อนำมาบันทึกลงในโปรแกรมทะเบียนสัตว์พาหนะ เพื่อการตรวจสอบยืนยันประวัติความเป็นมาของช้างแต่ละเชือกได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และป้องกันการนำช้างป่ามาสวมตัวรูปพรรณช้างได้ ซึ่งกรณีนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วเห็นว่า ฐานข้อมูลรหัสพันธุกรรมช้างของสถาบันคชบาลแห่งชาติ ไม่ครอบคลุมช้างสัตว์พาหนะทุกเชือก มีข้อมูลเพียงบางส่วน ทำให้ไม่สามารถควบคุมการนำช้างป่ามาสวมตัวรูปพรรณได้ สมควรมอบหมายให้กรมการปกครองประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำฐานข้อมูล DNA ของช้างตามทะเบียนสัตว์พาหนะทุกเชือกเพื่อนำมาบันทึกในตัวรูปพรรณช้างแบบใหม่ และจัดทำเครื่องหมายโดยฝังไมโครชิพ ให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานคณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ประจำประเทศไทย ได้แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการออกระเบียบและกฎหมายตามแผนปฏิบัติการแห่งชาติแห่งประเทศไทย มีผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ โดยคณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันจัดทำร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตการอนุญาตการค้า และการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ค้าช้าง พ.ศ. .... ออกตามความในมาตรา ๔

แห่งพระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ และร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต และการอนุญาตให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งงาช้าง พ.ศ. .... ออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วตามหนังสือกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๒/๓๑๘ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และ เมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะนำข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ มาประกอบการพิจารณาออกเป็นประกาศกรม อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต่อไป

๕. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ มาพิจารณาแล้ว โดยในการออกประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง การแจ้ง การครอบครองงาช้างที่ได้มาก่อนวันที่พระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้บังคับ กำหนดให้ผู้ใดครอบครอง งาช้างที่ได้มาก่อนวันที่พระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้บังคับ สามารถทำบันทึกชี้แจงรายละเอียดการ ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ครอบครอง พร้อมพยานบุคคลที่น่าเชื่อถืออย่างน้อยหนึ่งคน มาแสดงแทนได้ ในกรณีที่ไม่สามารถนำตัวรูปพรรณหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่างาช้างที่ครอบครองได้มาจากข้างตามกฎหมาย ว่าด้วยสัตว์พาหนะ เพื่อไม่ให้เป็นการกีดรอนสิทธิการครอบครองงาช้างของเจ้าของเดิมซึ่งได้มาก่อนกฎหมาย งาช้างฉบับนี้ใช้บังคับ เนื่องจากเดิมไม่ได้มีกฎหมายใดกำหนดให้ต้องมีเอกสารการครอบครองงาช้างสัตว์ พาหนะแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามในเรื่องการคุ้มครองป้องกันรักษาช้างไทยตามพระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติกำหนดให้อำนาจอธิบดีในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่า งาช้างที่แจ้งครอบครองไม่ใช่งาช้าง สัตว์พาหนะ สามารถมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองนำเอกสาร หรือหลักฐานมาพิสูจน์ โดยหากยังไม่ชัดเจนเพียงพอ อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้พิสูจน์โดยวิธีการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA) ได้ ซึ่งจะสามารถช่วยในการป้องกันการ นำงาช้างป่าหรืองาช้างแอฟริกามาสวมแจ้งเป็นงาช้างสัตว์พาหนะ

๖. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ออกประกาศ เรื่อง เหตุอันควรสงสัยและ การนำเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกตามความในมาตรา ๖ วรรคสี่ พระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง เหตุอันควรสงสัยและการนำเอกสารหรือ หลักฐานมาพิสูจน์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกตามความในมาตรา ๑๙ วรรคสาม พระราชบัญญัติingaข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยนำข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ มาประกอบการพิจารณาแล้ว โดยกำหนดเหตุอันควรสงสัย ๔ ประการได้แก่

- (๑) เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับงาช้างมีข้อชำรุด
- (๒) ลักษณะ ขนาด น้ำหนัก รูปร่าง จำนวนไม่สอดคล้องกับบัญชีชนิดและจำนวนของงาช้าง
- (๓) มีการแจ้งเหตุหรือมีข้อร้องเรียนที่ชัดเจนตรวจสอบได้ และมีข้อมูลหรือพยานหลักฐาน

ที่น่าเชื่อถือ

(๔) มีข้อมูลหรือพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่ได้มาจากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ว่างาช้าง มีใช่งาช้างที่ได้มาจากข้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ

สำหรับการตรวจพิสูจน์การครอบครองงาช้างกรณีตรวจพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยภายหลังการแจ้งครอบครอง ว่ามีใช่งาช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะมีหนังสือ แจ้งให้ผู้ครอบครองนำเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ โดยผู้ครอบครองต้องนำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องมา

พิสูจน์ตามกำหนดระยะเวลาและสถานที่ตามที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้ง หากไม่ชัดเจนเพียงพออาจสั่งให้ผู้ครอบครองดำเนินการพิสูจน์งานข้างด้วยวิธีการตรวจสอบรหัสพันธุกรรม (DNA)

๗. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ มาดำเนินการแล้ว โดยระบุในร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต และการอนุญาตให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านงานข้าง พ.ศ. ... โดยกำหนดให้งานข้างที่จะอนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านต้องเป็นงานข้างจากข้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ และดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติงานข้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ การพิจารณาอนุญาตให้นำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) มาประกอบการพิจารณาผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และการขออนุญาตส่งออกงานข้างไปนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ผู้ขออนุญาตต้องทำสัญญากับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมทั้งวางหลักประกันเพื่อเป็นการประกันการปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขในการอนุญาตให้ส่งออกงานข้างไปนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และจัดให้มีธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาประกันด้วย กรณีตรวจพบความไม่ถูกต้องในการส่งออกงานข้างไปนอกราชอาณาจักร หรือตรวจพบว่าผู้อนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตให้ส่งงานข้างออกไปนอกราชอาณาจักร ให้อธิบดีแจ้งให้ผู้รับอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือแจ้งให้นำงานข้างนั้นกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้รับอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไข หรือไม่นำงานข้างกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในเวลาที่ได้รับแจ้ง ให้อธิบดีดำเนินการบังคับตามที่กำหนดไว้ในสัญญา รวมทั้งริบหลักประกันตามสัญญาที่วางไว้ต่อไป

๘. กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีเจตนารมณ์เพื่อการคุ้มครองสิทธิ และป้องกันการลักขโมยสัตว์ ไม่ครอบคลุมถึงสวัสดิภาพของสัตว์พาหนะ (ข้าง) หากจะมีกฎหมายว่าด้วยข้างเพื่อการคุ้มครองข้างซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ของชาติ จะเป็นการแก้ไขปัญหาภาพรวมของข้างได้ แต่การยกร่างกฎหมายว่าด้วยข้างเป็นการเฉพาะ อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้เลี้ยงข้าง ซึ่งควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับการดำเนินการในเรื่องนี้ ในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ (บางมาตรา) เพื่อให้การคุ้มครองข้างที่เป็นสัตว์พาหนะ และข้างป่าอยู่ภายใต้กฎหมายหลักเกณฑ์เดียวกัน พร้อมทั้งได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวม ๑๐๐ คน เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมรามารการ์เด็น แต่การดำเนินการดังกล่าวถูกต่อต้านจากกลุ่มผู้เลี้ยงข้าง และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับข้างหลายองค์กร เป็นเหตุให้ต้องชะลอเรื่องนี้ไว้ตั้งนั้นสำหรับเรื่องนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเห็นควรดำเนินการตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยควรมอบหมายให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมการปกครอง และกรมปศุสัตว์ พิจารณาร่วมกันจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยข้างเป็นการเฉพาะ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สำหรับการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำข้างป่ามาสวมทะเบียนเป็นข้างตามกฎหมาย สัตว์พาหนะ การจัดทำตัวรูปพรรณแบบใหม่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยสัตว์พาหนะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดให้มีข้อมูล DNA ของข้างแต่ละเชือก จะทำให้การแก้ไขปัญหาการลักลอบนำข้างป่ามาสวมเป็นข้างตามกฎหมายสัตว์พาหนะรวมทั้งใช้ในการจำแนกงานข้างของข้างสัตว์พาหนะ และข้างป่าได้ ทั้งนี้ การเริ่มต้นจัดทำตัวรูปพรรณใหม่ต้องดำเนินการเก็บข้อมูลพันธุกรรม (DNA) และจัดทำเครื่องหมายโดยฝังไมโครชิพให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

ผลการพิจารณาและการดำเนินการต่อ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการค้างข้าง พ.ศ. ....

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทยเสนอให้มีกฎหมายว่าด้วยข้าง เพื่อให้การคุ้มครองข้าง ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติ อยู่ภายใต้กฎหมายหลักเกณฑ์เดียวกัน รวมถึงควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการออกตัวรูปพรรณใหม่ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้ระบบรหัสพันธุกรรม (DNA) เป็นหลักฐานในการพิสูจน์เอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าง เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ การดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ โดยกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๕๔๖ มีเจตนารมณ์เพื่อการคุ้มครองสิทธิ และป้องกันการลักขโมยสัตว์ ไม่ครอบคลุมถึงสวัสดิภาพของสัตว์พาหนะ (ข้าง) หากจะมีกฎหมายว่าด้วยข้างเพื่อการคุ้มครองข้างซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ของชาติ จะเป็นการแก้ไขปัญหาภาพรวมของข้างได้ แต่การยกร่างกฎหมายว่าด้วยข้างเป็นการเฉพาะ อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้เลี้ยงข้าง ซึ่งควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับการดำเนินการในเรื่องนี้ ในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ (บางมาตรา) เพื่อให้การคุ้มครองข้างที่เป็นสัตว์พาหนะ และข้างป่าอยู่ภายใต้กฎหมายหลักเกณฑ์เดียวกัน พร้อมทั้งได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวม ๑๐๐ คน เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมรามารการ์เด็น แต่การดำเนินการดังกล่าวถูกต่อต้านจากกลุ่มผู้เลี้ยงข้าง และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับข้างหลายองค์กร เป็นเหตุให้ต้องชะลอเรื่องนี้ไว้ ดังนั้นสำหรับเรื่องนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเห็นควรดำเนินการตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยควรมอบหมายให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมการปกครอง และกรมปศุสัตว์ พิจารณาร่วมกันจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยข้างเป็นการเฉพาะ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สำหรับการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำข้างป่ามาสวมทะเบียนเป็นข้างตามกฎหมายสัตว์พาหนะ การจัดทำตัวรูปพรรณแบบใหม่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยสัตว์พาหนะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดให้มีข้อมูล DNA ของข้างแต่ละเชือก จะทำให้การแก้ไขปัญหาการลักลอบนำข้างป่ามาสวมเป็นข้างตามกฎหมายสัตว์พาหนะรวมทั้งใช้ในการจำแนกข้างของข้างสัตว์พาหนะและข้างป่าได้ ทั้งนี้การเริ่มต้นจัดทำตัวรูปพรรณใหม่ต้องดำเนินการเก็บข้อมูลพันธุกรรม (DNA) และจัดทำเครื่องหมายโดยฝังไมโครชิพให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

๒. การเพิ่มอัตราโทษของตัวการและผู้สนับสนุนที่ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ฯลฯ ซึ่งสัตว์ป่า และซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า อันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๕๕ โดยให้มีโทษสูงขึ้น จะทำให้ฐานความผิดชัดและแย้งกับฐานความผิดตามมาตราอื่นในพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน การแก้ไขบทลงโทษควรดำเนินการพิจารณาให้เหมาะสมกับเหตุในทุกมาตราที่เกี่ยวข้องและควรพิจารณาทั้งระบบ ดังนั้นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงเห็นควรเสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า พ.ศ. .... เพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เป็นกฎหมายบังคับใช้ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้มีการเพิ่มบทกำหนดโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสัตว์ป่าให้มีบทลงโทษสูงขึ้นให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดต่อไป

๓. กระทรวงมหาดไทยแจ้งเป็นหนังสือต่อกรณีข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ว่าได้จัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยสัตว์พาหนะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เมื่อระเบียบมีผลใช้บังคับเจ้าของช้างต้องนำตัวรูปพรรณที่มีอยู่เดิมมาเปลี่ยนเป็นตัวรูปพรรณช้างใหม่ภายในเก้าสิบวัน โดยตัวรูปพรรณมีรายละเอียดของรหัสพันธุกรรมช้าง (DNA) ของช้างแต่ละเชือก โดยกรมการปกครองได้ประสานข้อมูลรหัสพันธุกรรมจากสถาบันคชบาลแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ เพื่อนำมาบันทึกลงในโปรแกรมทะเบียนสัตว์พาหนะ เพื่อการตรวจสอบยืนยันประวัติความเป็นมาของช้างแต่ละเชือกได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และป้องกันการนำช้างป่ามาสวมตัวรูปพรรณช้างได้ ซึ่งกรณีนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วเห็นว่า ฐานข้อมูลรหัสพันธุกรรมช้างของสถาบันคชบาลแห่งชาติ ไม่ครอบคลุมช้างสัตว์พาหนะทุกเชือก มีข้อมูลเพียงบางส่วน ทำให้ไม่สามารถควบคุมการนำช้างป่ามาสวมตัวรูปพรรณช้างได้ สมควรมอบหมายให้กรมการปกครองประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำฐานข้อมูล DNA ของช้างตามทะเบียนสัตว์พาหนะทุกเชือกเพื่อนำมาบันทึกในตัวรูปพรรณช้างแบบใหม่ และจัดทำเครื่องหมายโดยฝังไมโครชิพให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน